

Rostliny

Českosaského Švýcarska

- České Švýcarsko
- Sächsische Schweiz

Krajina s Růžovským vrchem 1

Úvodní slovo

- Tajemná pískovcová krajina Českosaského Švýcarska neboli Labských pískovců je nejen turistickým cílem početných návštěvníků, ale také domovem mnoha rostlin. Rozmanitost světa rostlin závisí na rozmanitosti zdejší přírody, na její zachovalosti, stejně jako na míře, kterou ji v minulosti ovlivnil člověk.
- Právě pestrost stanovišť podmiňuje poměrně vysoký počet druhů rostlin, se kterými se můžeme v Českosaském Švýcarsku setkat, a to přesto, že kvádrové pískovce budující tuto oblast obsahují až extrémně málo živin. Na malé ploše se však střídají vyprahlé slunné skalní vrcholy a vlhké stinné rokle, chudým pískovcem místy pronikají živinami bohaté vyvěřeliny a na rozsáhlé lesní porosty navazuje harmonická zemědělská krajina.
- A nadevše protéká celou oblastí od jihu na sever mohutná řeka Labe se svými přítoky, představující jedinečné prostředí pro řadu druhů rostlin i rostlinných společenstev. Vyskytují se zde druhy, které byste jinde v České republice nenašli, i druhy, které u nás byly dlouho považovány za vyhynulé.

Labské údolí mezi Děčínem a Hřenskem 2

Stolová hora Lilienstein 3

Tolije bahenní (Parnassia palustris) 4

Vyhynulé druhy

- Krajina Českosaského Švýcarska byla po poslední době ledové po tisíciletí pokryta téměř výlučně lesy. Útočištěm druhů vázaných na přirozené bezlesí se v té době staly zejména skalní stěny a římsy, sutě, rašeliniště, případně stanoviště poblíž vodních toků, obecně tedy stanoviště příliš mokrá či naopak extrémně suchá, kde nemohl vyrůst zapojený les.
- Samotné zdejší lesy jsou druhově dosti chudé. Pokud jsou tedy v Českosaském Švýcarsku oblasti, které jsou poměrně bohaté na druhy, pak je to dáno především vlivem člověka, který vytvářel nová stanoviště jako louky, pole a lidská sídla, a tím umožnil výskyt řady druhů otevřené krajiny.
- Proto i mezi vyhynulými druhy rostlin Českosaského Švýcarska nalezneme nejen druhy skalního města, jako např. **blánatec kentský** (*Hymenophyllum tunbrigense*) ale i druhy luční, jako je např. **tolije bahenní** (*Parnassia palustris*), která ještě po 2. světové válce rostla na loukách v Zadních Jetřichovicích. U některých druhů, jako je kupř. **smrkovník plazivý** (*Goodyera repens*), není příčina vymizení zcela zřejmá.

Blánatec kentský (Hymenophyllum tunbrigense) 5

Blánatec kentský ze Saského Švýcarska v drážďanském herbáři 6

... nejslavnější vyhynulá rostlina Českosaského Švýcarska - kapradina **blánatec kentský** - byla objevena v rokli Uttewalder Grund až v roce 1847, ale již ve 30. letech 20. stol. platila za vyhynulou, pravděpodobně též kvůli nadměrnému sběru do herbářů?

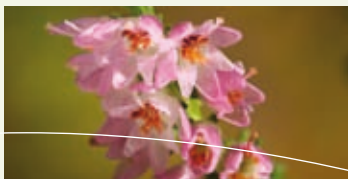

Skalní okraje s šichou černou (*Empetrum nigrum*) 7

Skály a sutě

- Pískovcové skály zabírají velkou část Českosaského Švýcarska a určují typický ráz krajiny. Skalní věže a stěny, stejně jako divoké rokle, vytvářejí velmi specifické prostředí, kde se na velmi krátké vzdálenosti mění mikroklimatické podmínky.
- Na osluněných vrcholech skal a jižně exponovaných stěnách nalézáme maloplošná skalní vřesoviště a brusnicová keříčková společenstva, kde převládají **vřes** (*Calluna vulgaris*), **borůvka** (*Vaccinium myrtillus*) a **brusinka** (*Vaccinium vitis-idaea*), naopak na severně orientovaných skalních ostrozích roste **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*), vzácná **šicha černá** (*Empetrum nigrum*) a dokonce **rašeliníky** rodu *Sphagnum*.
- Odlišný charakter má vegetace skal v roklích, kde se setkáváme s jevem zvaným zvrát vegetačních stupňů, kdy ve spodní části rokle, tj. v nižší nadmořské výšce, rostou překvapivě horské druhy rostlin. V důsledku různých mikroklimatických podmínek se tak vegetace výrazně mění na velmi malých vzdálenostech.

Vřes obecný
(*Calluna vulgaris*) 8

Severně orientované hrany skal
s rojovníkem bahenním 9

... **vláskatec tajemný** (*Trichomanes speciosum*) je druh kapradiny, který roste ve skalních štěrbinách v Českosaském Švýcarsku, a to pouze ve formě prvoklíčku (gametofytu) a byl zde objeven teprve v r. 1993 jakožto na prvním místě ve střední Evropě?

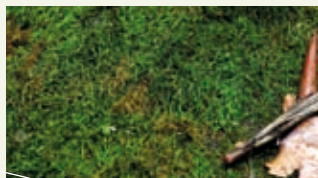
Kamenné moře na Holém vrchu u Jílového 10

- Na zastíněných, vlhkých a chladných stanovištích roklí Českosaského Švýcarska nacházíme řadu vzácných a ohrožených druhů mechorostů, jako např. suboceánsko-montánní druh **chudozubík Brownův** (*Tetradontium brownianum*), subarktisko-alpínskou játrovku **křížítka** (*Lophozia grandiretis*) nebo subalpínskou játrovku **polanku Michauxovu** (*Anastrophyllum michauxii*).
- Vůbec k největším botanickým raritám patří výskyt játrovky **mokřanky oddálené** (*Hygrobiella laxifolia*), která v Evropě přirozeně roste vysoko v horách a na chladném severu, v Českosaském Švýcarsku se však vyskytuje v roklích v nadmořské výšce 140 - 290 m.
- Sutě jsou v Českosaském Švýcarsku vázány většinou na nepískovcové horniny (např. krystalinické horniny v údolí Labe nebo čediče na svazích kopců). Po obvodu rozsáhlých suťových polí na Růžáku roste **rybíz alpský** (*Ribes alpinum*), na jižně orientovaných sutích se v území vzácně vyskytuje **tolita lékařská** (*Vincetoxicum hirundinaria*).

Rybíz alpský
(*Ribes alpinum*) 11

Mokřanka oddálená
(*Hygrobiella laxifolia*) 12

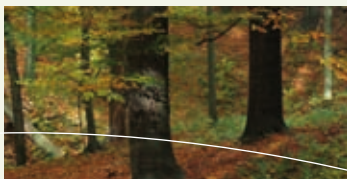

Skalní bor 13

Lesy na pískovcích

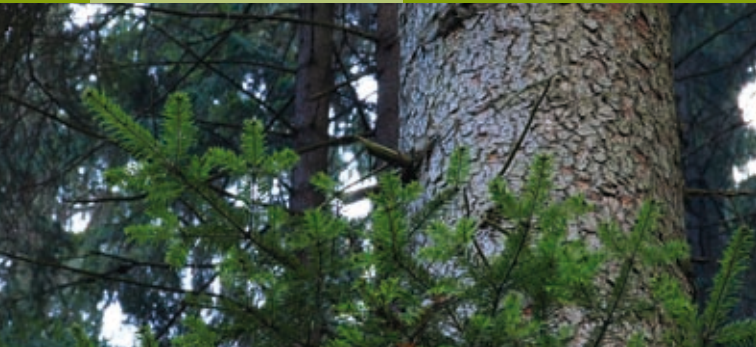
- Lesy tvoří jednoznačně plošně nejrozsáhlejší typ stanoviště v Českosaském Švýcarsku. Pozůstatky původních lesů se zachovaly zejména na nepřístupných skalních vrcholech v podobě tzv. reliktních borů. Na většině území byly původní smíšené lesy nahrazeny monokulturami jehličnatých dřevin, zejména **smrku ztepilého** (*Picea abies*) a **borovice lesní** (*Pinus sylvestris*).
- Přes značný vliv lesnické činnosti v minulosti se můžeme v Českosaském Švýcarsku dodnes setkat se zbytky přirozených porostů tzv. kyselých bučin, ve kterých dnes zcela dominuje **buk lesní** (*Fagus sylvatica*). V teplejších částech oblasti nalézáme na těchto stanovištích kyselou doubravu s **dubem zimním** (*Quercus petraea*) a **dubem letním** (*Q. robur*).
- Podrost bučin a doubrav na neúživných pískovcích je extrémně druhově chudý. Vyskytuje se zde většinou jen několik málo druhů, jako např. **bika hajní** (*Luzula luzuloides*), **metlička křivolaká** (*Deschampsia flexuosa*), **černýš luční** (*Melampyrum pratense*) nebo **borůvka** (*Vaccinium myrtillus*).

Kyselá bučina 14

Borovice lesní 15

Jedle bělokorá 16

- Odlišný charakter mají lesy v údolích a roklích. Na svazích rostly původně podhorské bučiny s podstatnou příměsí **jedle bělokoré** (*Abies alba*) a také s přirozeným zastoupením **smrku**. V těchto polohách nalézáme např. **pstroček dvoulistý** (*Maianthemum bifolium*), **sedmikvítek evropský** (*Trientalis europaea*), kapradinu **žebrovníci různolistou** (*Blechnum spicant*) či **bělo-mech skalní** (*Leucobryum juniperoideum*).
- Ještě specifitější jsou lesy v hluboce zaříznutých roklích, kde rostou na malých plochách podmáčené smrčiny. Zde pak nacházíme i vzácnější horské druhy, jako např. **plavuň pučivou** (*Lycopodium annotinum*), **vranec jedlový** (*Huperzia selago*) nebo **čípek objímavý** (*Streptopus amplexifolius*).
- V podmáčených smrčinách se také vyskytuje řada mechorostů vázaných na rašelinná stanoviště, jako např. **rohozec trojla- ločný** (*Bazzania trilobata*), **rašeliník** *Sphagnum fallax* či **lesklec čeřitý** (*Plagiothecium undulatum*).

Bělo-mech skalní
(*Leucobryum juniperoideum*) 17

Vranec jedlový
(*Huperzia selago*) 18

Národní přírodní rezervace Růžák 19

Lesy na vyvřelinách

- Českosaské Švýcarsko nejsou pouze pískovce. Na mnoha místech nacházíme průniky třetihorních vyvřelin čedičových hornin, z nichž nejvyšší je Růžovský vrch (619 m n. m.) v Českém Švýcarsku, na saské straně pak Großer Winterberg (556 m n. m.). Na těchto horninách vznikají živinami bohatší půdy, které porůstají druhově pestré květnaté bučiny a suťové lesy.
- Ve stromovém patře se kromě **buku lesního** a **javoru klenu** (*Acer pseudoplatanus*) uplatňují i **jilm horský** (*Ulmus glabra*), **lípa srdčitá** (*Tilia cordata*) či **jasan ztepilý** (*Fraxinus excelsior*). K charakteristickým druhům těchto stanovišť patří na jaře kvetoucí **kyčelnice devítelistá** (*Dentaria enneaphyllos*) a **kyčelnice cibulkonosná** (*Dentaria bulbifera*), **svízel vonný** (*Galium odoratum*), **hrachor jarní** (*Lathyrus vernus*) a **pitulník žlutý** (*Galeobdolon luteum*).
- Na přelomu jara a léta vykvétá řada druhů trav, zejména **strdivka jednovětá** (*Melica uniflora*), **kostřava lesní** (*Festuca altissima*) či **ječmenka evropská** (*Hordelymus europaeus*). Vzácněji můžeme na čedičových kopcích nalézt **měsíčníci vytrvalou** (*Lunaria rediviva*) a na Růžovském vrchu i vzácnou **kapradinu laločnatou** (*Polystichum aculeatum*).

Čedičové skály na Růžáku 20

Kyčelnice devítelistá
(*Dentaria enneaphyllos*) 21

Křinice 22

Údolí potoků

- Českosaské Švýcarsko patří, podobně jako i jiné pískovcové oblasti, mezi území s řídkou sítí vodních toků. Na tekoucí vody je však vázána poměrně vysoká druhová rozmanitost. K větším potokům patří zejména Kamenice, Křinice, Chřibská Kamenice, Polenz, Biela, Olšový a Jílovský potok.
- Přímo v potocích rostou např. **lakušník vzplývavý** (*Batrachium fluitans*), **hvězdoš háčkatý** (*Callitriche hamulata*), z mechorostů **pramenička obecná** (*Fontinalis antipyretica*). V zaříznutých soutěskách pak nalézáme v nezvykle nízkých nadmořských výškách i horské druhy rostlin, mezi něž patří především **violka dvoukvětá** (*Viola biflora*), která se jinak vyskytuje zejména ve vysokých horách a v arktických oblastech.
- Mezi charakteristické druhy vázané na potoční luhy patří **bledule jarní** (*Leucojum vernum*), **udatna lesní** (*Aruncus sylvestris*), **devětsil bílý** (*Petasites albus*), **žluťucha orlíčkolistá** (*Thalictrum aquilegifolium*), **orsej jarní** (*Ficaria verna*) či **krabilice chlupatá** (*Chaerophyllum hirsutum*), v teplejších částech oblasti také **kopytník evropský** (*Asarum europaeum*), **dymnivka dutá** (*Corydalis cava*) či **pižmovka mošusová** (*Adoxa moschatellina*).

Violka dvoukvětá
(*Viola biflora*) 23

Žluťucha orlíčkolistá
(*Thalictrum aquilegifolium*) 24

Náplavy Labe u Dolního Žlebu 25

Řeka Labe

- Naprosto specifické území tvoří v rámci Českosaského Švýcarska údolí Labe. V úseku mezi Děčínem a Hřenskem vytvořila řeka až 300 m hluboký kaňon. Naopak na saské straně se údolí otvírá a tvoří širší nivu, kde na loukách roste vzácně např. **křivatec luční** (*Gagea pratensis*) a **ladoňka vídeňská** (*Scilla vindobonensis*).
- Podél Labe se místy zachovaly tzv. vrbotopolové luhy. V jejich stromovém patře můžeme kromě převládajících vrb - **vrby bílé** (*Salix alba*), **v. křehké** (*S. fragilis*), jejich křížence **v. červenavé** (*Salix × rubens*) a **v. košíkařské** (*S. viminalis*) nalézt vzácně i exempláře původního **topolu černého** (*Populus nigra*).
- Pravidelně obnažované štěrkopískové náplavy Labe jsou domovem řady vzácných druhů, jako např. **blatěnky vodní** (*Limosella aquatica*), **skřípiny kořenující** (*Scirpus radicans*) a zejména **drobnokvět u pobřežního** (*Corrigiola litoralis*) a **puštičky pouzdernaté** (*Lindernia procumbens*), zjištěné pouze na saské straně.

Ladoňka vídeňská
(*Scilla vindobonensis*) 26

Drobnokvět pobřežní
(*Corrigiola litoralis*) 27

Labe u Königsteinu 28

- Břehové porosty hostí **pažitku pobřežní** (*Allium schoenoprasum*), **řepeň polabskou** (*Xanthium albinum*), **šmel okoličnatý** (*Butomus umbellatus*), **rozrazil dlouholistý** (*Pseudolysimachion longifolium*), **přesličku luční** (*Equisetum pratense*), **ostřici Buekovu** (*Carex buekii*) aj.
- Údolí Labe je též významné z hlediska výskytu teplomilných druhů, které sem migrují z Českého středohoří, a mimo údolí Labe v Českosaském Švýcarsku chybějí nebo jsou zde velmi vzácné, např. **plamének přímý** (*Clematis recta*), **žluťucha menší** (*Thalictrum minus*) nebo **hořčík jestřábníkovitý** (*Picris hieracioides*).
- Labe však představuje i významnou migrační cestu pro šíření nepůvodních druhů. Patří k nim např. **hulevník nejtužší** (*Sisymbrium strictissimum*), **šťovík rozvětvený** (*Rumex thyrsoiflorus*), a také druhy invazní jako **dvouzubec černoplodý** (*Bidens frondosa*), **netýkavka žláznatá** (*Impatiens glandulifera*), **slunečnice topinambur** (*Helianthus tuberosus*) a **křídlatka japonská** (*Reynoutria japonica*).

Šmel okoličnatý
(*Butomus umbellatus*) 29Slunečnice topinambur
(*Helianthus tuberosus*) 30

Olešský rybník 31

Rybníky, rašelinště a prameniště

- Díky propustnému pískovcovému podloží jsou rybníky, tůně, prameniště a rašelinště v tomto území poměrně vzácné. Přesto i zde najdeme významné mokřady, které poskytují životní prostor některým zajímavým a velmi vzácným druhům.
- Největším rybníkem v Českosaském Švýcarsku je Olešský rybník, jehož část je chráněna jako přírodní rezervace. V jeho okolí se zachovala pestrá mozaika mokřadních stanovišť včetně fragmentu bažinné olšiny s **ostřicí prodlouženou** (*Carex elongata*).
- Na několika menších rybnících v levobřežní části území (Královomlýnský rybník, Taubenteich) roste vzácný **žabníček vzplývavý** (*Luronium natans*). Tento druh je vázán na velmi čisté vodní prostředí a před jeho nalezením v Labských pískovcích byl považován v České republice za vyhynulý.

Žabníček vzplývavý
(*Luronium natans*) 32

Ostřice prodloužená
(*Carex elongata*) 33

Rašeliniště Nad Dolským mlýnem u Kamenické Stráně 34

- Významnou součástí vegetace Českosaského Švýcarska, byť omezenou na velmi malé plochy, jsou také malá rašeliniště s charakteristickou květenou (Rájecká rašeliniště, Čabel, Nad Dolským mlýnem, Kachemoor, Moorteich aj.).
- Najdeme zde např. **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*), **klikvu bahenní** (*Oxycoccus palustris*), **vlochyňi** (*Vaccinium uliginosum*), **rosnatku okrouhlostou** (*Drosera rotundifolia*) nebo **suchopýr pochvatý** (*Eriophorum vaginatum*). Z mechorostů patří k typickým druhům **rašeliníky**, např. *Sphagnum palustre*, *S. fimbriatum*, *S. cuspidatum*, *S. fallax*, *S. capillifolium* a *S. russowii*.
- Prameniště se vyskytují v území roztroušeně, charakteristickými druhy jsou **rozrazil horský** (*Veronica montana*), **mokřýš střídavolistý** (*Chrysosplenium alternifolium*), **m. vstřícnohlavý** (*Ch. oppositifolium*), **ostřice řídkoklasá** (*Carex remota*), vzácněji též **o. převislá** (*C. pendula*).

Mokřýš vstřícnohlavý
(*Chrysosplenium oppositifolium*) 35

Rosnatka okrouhlostá
(*Drosera rotundifolia*) 36

Kopretinová louka u Mikulášovic 37

Louky

- Louky v Českosaském Švýcarsku najdeme především na území chráněných krajinných oblastí, kdežto národní parky jsou v drtivé většině porostlé lesem. Na sušších stanovištích se vyskytují tzv. ovsíkové louky s běžnými druhy, jako jsou **ovsík vyvýšený** (*Arrhenatherum elatius*), **zvonek rozkladitý** (*Campanula patula*) a **kopretina irkutská** (*Leucanthemum ircutianum*).
- V chladnějších oblastech, zejména v levobřežní části území navazující na sousední Krušné hory, se zachovaly horské louky s charakteristickými druhy: **koprník štětinoлистý** (*Meum athamanticum*), **rdesno hadí kořen** (*Bistorta major*), **pcháč různolistý** (*Cirsium heterophyllum*), **řeřišničník Hallerův** (*Cardaminopsis halleri*), **chrpa parukářka** (*Centaurea pseudophrygia*), **zvonečník hlavatý** (*Phyteuma orbiculare*).
- Roztroušeně se vyskytují i podhorské smilkové trávníky, kde kromě typické **smilky tuhé** (*Nardus stricta*) můžeme vzácně nalézt i **všivec lesní** (*Pedicularis sylvatica*) nebo **prhu arniku** (*Arnica montana*), a také pastviny s **pohánkou hřebenitou** (*Cynosurus cristatus*) a dalšími charakteristickými druhy, dnes však místy znehodnocené nevhodnou zemědělskou činností.

Podhorská louka s rdesnem hadím kořenem (*Bistorta major*) 38

Prha arnika (*Arnica montana*) 39

Upolínová louka 40

- Časté jsou v území vlhké louky, které rozpoznáme podle **pcháče zelinného** (*Cirsium oleraceum*), **pcháče bahenního** (*C. palustre*), **děhele lesího** (*Angelica sylvestris*), **blatouchu bahenního** (*Caltha palustris*) či **kuklíku potočního** (*Geum rivale*). Na opuštěných loukách nastupují tzv. tužebníková lada s hojným **tužebníkem jilmovým** (*Filipendula ulmaria*), **krablicí chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*) a **vrbinou obecnou** (*Lysimachia vulgaris*).
- Z ohrožených a vzácných druhů hostí bohatší mokřadní louky např. **upolín evropský** (*Trollius europaeus*) nebo **prstnatec májový** (*Dactylorhiza majalis*), nejvlhčí typy též **vachtu trojlistou** (*Menyanthes trifoliata*). Hojně se v celém území vyskytuje subatlantský druh **sítina ostrokvětá** (*Juncus acutiflorus*).
- Vzácné jsou v území střídavě vlhké bezkolencové louky, jejichž pozůstatky se zachovaly zejména na kontaktu s Českým středohořím. Na nich se vyskytují i málo běžné druhy, jako např. **ocún jesenní** (*Colchicum autumnale*), **hadí mord nízký** (*Scorzonera humilis*) či **hadí jazyk** (*Ophioglossum vulgatum*).

Prstnatec májový
(*Dactylorhiza majalis*) 41

Hadí mord nízký
(*Scorzonera humilis*) 42

Přírodní památka Hofberg u Vysoké Lípy 43

Výslunné stráně (širokolisté suché trávníky)

- Výslunné stráně s bohatší květenou jsou v Českosaském Švýcarsku poměrně vzácné. Většinou se vyskytují na jižních stranách nezalesněných kopců sopečného původu od Jílového po Českou Kamenici, např. na Větrném nebo Ptačím vrchu, dále na sever např. na Pastevním vrchu u Růžové, Hofbergu u Vysoké Lípy nebo Křížovém vrchu u Rynartic. V Saském Švýcarsku stojí za zmínku druhově bohaté louky poblíž Pirny-Neuendorf.
- Typickými představiteli těchto stanovišť jsou na zásaditých substrátech na kontaktu Labských pískovců s Českým středohořím např. **sveřep vzpřímený** (*Bromus erectus*), **pcháč bezlodyžný** (*Cirsium acaule*), **tužebník obecný** (*Filipendula vulgaris*), **prvosenka jarní** (*Primula veris*), vzácně i **vstavač mužský** (*Orchis mascula*).
- Mezi další méně náročné duhy patří **válečka prapořitá** (*Brachypodium pinnatum*), **řepík lékařský** (*Agrimonia eupatoria*), **kravec menší** (*Sanquisorba minor*), **starček přímětník** (*Senecio jacobaea*), **hlaváč žlutavý** (*Scabiosa ochroleuca*), **chrpa čekánek** (*Centaurea scabiosa*), **pryskyřník hlíznatý** (*Ranunculus bulbosus*) nebo **jahodník trávnice** (*Fragaria viridis*).

Prvosenka jarní
(*Primula veris*) 44

Vstavač mužský
(*Orchis mascula*) 45

Porost borovice vejmutovky 46

Nepůvodní druhy

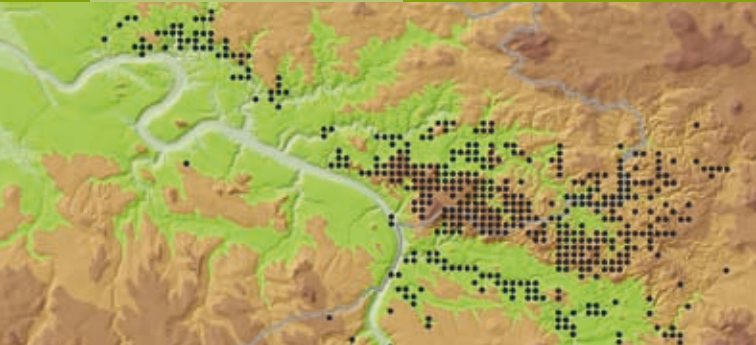
- Vliv člověka na rozmanitost přírody Českosaského Švýcarska se historicky projevil nejen vytvářením nových typů stanovišť, ale také šířením řady geograficky nepůvodních druhů rostlin. Některé druhy byly bezděky zavlečeny, jiné cíleně pěstovány, případně se spontánně rozšířily z míst, kde byly dříve vysazeny.
- Značným problémem je invazní šíření **borovice vejmutovky** (*Pinus strobus*), pěstované zde již od 18. století, masivně zmlazující a vytlačující původní druhy. Proto je na území národních parků systematicky eliminována. Dalšími nepůvodními dřevinami jsou např. **dub červený** (*Quercus rubra*), **modřín opadavý** (*Larix decidua*), **kaštanovník setý** (*Castanea sativa*), **smrk pichlavý** (*Picea pungens*) a **douglaska tisolistá** (*Pseudotsuga menziesii*).
- K dalším tzv. invazním druhům patří zejména **křídlatska japonská** (*Reynoutria japonica*) a **k. sachalinská** (*R. sachalinensis*), **netýkavka žláznatá** (*Impatiens glandulifera*), které se šíří podél vodních toků a jsou postupně odstraňovány. I mezi mechorosty nalezneme invazní druh, kterým je *Orthodontium lineare*.

Křídlatska japonská
(*Reynoutria japonica*) 47

Netýkavka žláznatá
(*Impatiens glandulifera*) 48

Mapa rozšíření rojovníku bahenního (*Ledum palustre*) v Českosaském Švýcarsku 49

Botanický výzkum

- Posláním správ chráněných území v Českosaském Švýcarsku je vedle péče o návštěvníky, úpravy druhové skladby lesů a mnoha dalších činností také výzkum, dokumentace a monitoring rostlin. Získané poznatky napomáhají poznat druhovou bohatost území a plánovat a realizovat péči o svěřená území.
- Na těchto aktivitách se podílejí nejen odborní pracovníci správ chráněných území, ale také experti z vědeckých a univerzitních pracovišť po obou stranách státní hranice. Například již od roku 1991 probíhá systematické mapování rozšíření cévnatých rostlin v celém Českosaském Švýcarsku.
- Zkoumány jsou rovněž bezcévné rostliny (mechorosty, lišejníky, řasy) a houby. Akademická pracoviště řeší v Českosaském Švýcarsku rovněž projekty zabývající se vazbou rostlin na mikroklimatické podmínky a také historické analýzy vývoje lesa.

Botanická exkurse
pro veřejnost 50

Botanici Českosaského
Švýcarska 51

Údolí Labe patří k evropsky významným lokalitám 52

Natura 2000 a ochrana rostlin

- Národní parky i chráněné krajinné oblasti v Českosaském Švýcarsku jsou chráněny také jako území evropského významu v rámci soustavy Natura 2000, kterou vyhlášují na svých územích členské státy Evropské unie. Zařazení do této soustavy je tedy další „známkou kvality“ pro zdejší přírodu.
- V rámci soustavy Natura 2000 bylo na území Českosaského Švýcarska vyhlášeno několik tzv. evropsky významných lokalit, z nichž nejrozsáhlejší jsou Saské Švýcarsko (identická s plochou národního parku) a České Švýcarsko (rozsáhlejší území než národní park), dále pak zejména Labské údolí a další menší lokality.
- Předmětem ochrany těchto evropsky významných lokalit jsou jednak vybrané typy přírodních stanovišť (mezi tzv. prioritní náleží údolní jasanovo-olšové luhy, suťové lesy, rašelinné a podmáčené smrčiny) a také některé druhy rostlin, jako např. **žabníček vzplývavý** (*Luronium natans*) či **vláskatec tajemný** (*Trichomanes speciosum*).

Suťový les patří mezi prioritní stanoviště evropské soustavy chráněných území Natura 2000 53

Vláskatec tajemný patří mezi druhy chráněné v rámci soustavy Natura 2000 54

Vydala Správa národního parku České Švýcarsko
ve spolupráci se Správou národního parku Saské Švýcarsko
a Správou CHKO Labské pískovce a Krajským střediskem
AOPK ČR Ústí nad Labem v roce 2014

Text: Handrij Härtel, Petr Bauer, Ivana Marková, Holm Riebe
Redakce: Richard Nagel, Handrij Härtel

Fotografie: Petr Bauer - titul, 4, 10, 20, 25, 27, 29, 30, 31,
32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 51, 52;
Handrij Härtel - 9, 19, 23, 34; Stefan Jeßen - 5; Holm Riebe - 3, 7,
11, 12, 14, 16, 17, 18, 21, 24, 26, 28, 53; Václav Sojka - 1, 2, 8,
13, 15, 22, 46, 54; Archiv AOPK ČR - 50

Mapa (49): Holm Riebe

Grafický návrh: prostěQ, Rumburk

Tisk: TISK Krásná Lípa, spol. s r.o.

KONTAKTY

- **Správa Národního parku České Švýcarsko**
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
tel.: +420 412 354 050
www.npcs.cz
e-mail: n.park@npcs.cz
- **Správa Národního parku Saské Švýcarsko**
An der Elbe 4, 01814 Bad Schandau
tel.: +49(0)35022/900-600
www.nationalpark-saechsische-schweiz.de
e-mail: poststelle.sbs-nationalparkverwaltung@smul.sachsen.de
- **Správa CHKO Labské pískovce
a Krajské středisko AOPK Ústí nad Labem**
Pracoviště Děčín
Teplická 424/69, 405 02 Děčín
tel.: +420 412 518 929

Pracoviště Ústí nad Labem
Bělehradská 1308/17, 400 01 Ústí nad Labem
tel.: +420 475 220 525
www.labskepiskovce.ochranaprirody.cz
e-mail: labpis@nature.cz

